

Banksverige effektiviserar: Regionala effekter

September 2023

Rapportförfattare: Olshov, Anders

Innehåll:

2. Banksverige effektiviserar **3.** IT-effektiviseringarna bär frukt **5.** Koncentrationen tilltar **6.** Karlstad växte snabbast i Sverige **7.** Helsingborg växte näst snabbast **8.** Nedskärningar i Skåne och Sydsverige **9.** Bankerna i Skåne **13.** Bankmöjligheter utanför Stockholm?

Banksverige effektiviserar

Banksektorn är ett av de främsta exemplen på hur IT bidrar till att effektivisera näringslivet. Intelligence Watchs undersökning av affärs- och sparbankerna i Sverige visar att fler och bättre tjänster levereras med något färre anställda 2021 jämfört med 2008 och att koncentrationen till Stockholm ökat, medan det varit stora neddragningar av kontor och personal i övriga landet. Karlstad och Helsingborg utgör två undantag och var Sveriges snabbaste växande bankstäder tack vare SBAB, Resurs Bank och Länsförsäkringar Banks kraftiga tillväxt. En hängande fråga är var IT-avdelningarna - när bankerna blir allt mer IT-drivna - kommer att växa.

Effektiveringarna är en vinst för samhället

Lönerna fortsätter att ligga högre än i övriga huvudbranscher och har ökat snabbare. Bankernas vinster och avkastning på eget kapital är i nuläget höga. Effektiviseringarna märks runt om i Sverige genom att fler än hälften av alla bankkontor har lagts ned sedan 2008, 1 025 kontor. Kvar 2022 fanns 962 kontor. Antalet anställda minskade knappt, med 1,6 procent, vilket innebar att human-kapital frigjordes till det övriga näringslivet. Det behövs då Sverige har arbetskraftsbrist inom flera yrkeskategorier.

Stockholm stärks som finanscentrum

Koncentrationen till Sveriges finansiella centrum i Stockholm förstärktes 2008-2021. I de tre huvudstadskommunerna Stockholm, Solna och Sundbyberg ökade antalet bankanställda med 24,3 procent (justerat för en SNI-omklassificering) och i länet med 18,4 procent samtidigt som de minskade med 16,7 respektive 17,5 procent i de andra storstadsregionerna Skåne och Västra Götaland.

Karlstad och Helsingborg växte snabbast

I Karlstad och Helsingborg ökade de bankanställda med 119 respektive 36 procent till 610 respektive 783 anställda. De är storleksmässigt mindre än Stockholm, men hade den snabbaste tillväxten i Sverige.

Stora neddragningar i hela landet

Utanför Stockholms län fick var femte bankanställd (-21,4 procent) se sig om efter ett nytt jobb. Sydsverige är hårt drabbat. I de småländska länen Jönköping och Kronoberg minskade antalet bankanställda med 52,4 respektive 57,5 procent, men även i Kalmar län (-32,8 procent), Blekinge (-34,2 procent) och Gotland (-45,2 procent) rasade antalet. Även i mellansvenska Gävleborg, Dalarna, Västmanland och Örebro län skedde kraftiga neddragningar på 35-48 procent.

Bankmöjligheter utanför Stockholm?

Banksektorn kommer fortsatt att vara koncentrerad till Stockholm och fler kontor att läggas ned på mindre orter. Samtidigt kommer kundcenter och telefonbank fortsatt att lokaliseras till andra städer, med rätt arbetskraftsutbud och lägre kostnadsläge. Det kan även gälla distansrådgivning. En av de mer avgörande frågorna är var IT-avdelningarna skall finnas när bankerna blir allt mer IT-drivna - nära huvudkontoret eller kundnära vid kundcenter och telefonbank - och var IT-medarbetarna är lättast och billigast att anställa. Det kan öppna upp för Västra Götaland, Skåne och andra regioner att växa med IT-avdelningar och vissa specialistenheter. ■

Metod

Bank definieras i rapporten enligt SNI 64190 (Annan monetär finansförmedling) som inrymmer affärs- och sparbanker och nischbanker. Det ger möjlighet att analysera hur traditionell bankverk-

samhet utvecklas, liksom de nischade utmanarna. Som mått för branschens utveckling används antalet anställda enligt den registerbaserade arbetsmarknadsstatistiken, vilken bäst visar utvecklingen på lokal och regional nivå. Statistiken har kompletterats med företagsuppgifter. ■

Inledning

Denna rapport är den andra av två om bank- och försäkringsbrancherna i Sverige efter rapporten "Försäkringsbranschen i Skåne" som publicerades i januari 2023. Rapporterna undersöker hur de båda branscherna har utvecklats mot bakgrund av att IT och digitalisering ger möjlighet för automatisering och koncentration när det fysiska kundmötet till stora delar ersätts med ett digitalt och att kunden själv utför tjänsterna.

Att de båda branscherna har en stark koncentration till Stockholm är välkänt, men frågan rapporterna vill besvara är om denna ökat eller inte, hur

de övriga storstäderna påverkas samt vad kontorsnedläggningarna betyder för övriga Sverige.

Rapporten "Försäkringsbranschen i Skåne" visade att försäkringsbolagen ökade sin andel påtagligt i Malmö, inklusive Lund, från 6,7 till 12,1 procent av de anställda i Sverige mellan 2008 och 2022 och att Malmö gick om Göteborg som försäkringscentrum.

Även om bank ofta förs samman med försäkring är det en annan bransch med egna förutsättningar. Ägandet skiljer sig också åt där flera av försäkringsbolagen har huvudsäte i ett annat nordiskt land, medan de svenska storbankerna Handelsbanken, SEB och Swedbank har säte i Stockholm och Nordea hade det tills 2018. ■

Färre anställda får mer betalt

IT-effektiviseringarna bär frukt

2021 fanns det, enligt SCB, 46 663 bankanställda i Sverige. Det var en minskning med 738 personer sedan 2008, motsvarande 1,6 procent justerat för en SNI-omklassificering i Stockholm. Sysselsättningen i Sverige ökade under perioden med 15,8 procent. Minskningen inom banksektorn är en konsekvens av att ny IT-teknologi möjliggjort automation, digitalisering och kontorsnedläggningar med innebörden att omsättningen och antalet transaktioner per anställd ökat kraftigt. T.ex. ökade in- och upplåningen från svenska hushåll och icke-finansiella företag från 1532 till 4283 miljarder kronor mellan 2008 och 2022, utfördes 916 miljoner transaktioner i Swish 2022 – en tjänst som lanserades i december 2012 - och uppgick antalet e-fakturor till privatpersoner till 155 miljoner 2020.¹

Banksektorn är ett av de främsta exemplen på hur IT bidrar till att effektivisera näringslivet. När fler och bättre tjänster kan levereras med färre anställda frigörs humankapital till det övriga näringslivet, vilket behövs då Sverige har arbetskraftsbrist inom många yrkeskategorier. Effektiviseringarna innebär också, givet att IT-kostnaderna understiger de arbetskraftskostnader som annars skulle betalats ut,

¹ Bankföreningen: Bankerna i Sverige 2023.

att vinst- och löneutrymmet ökar.

Det fick stora rubriker när de fyra storbankerna Handelsbanken, Nordea, SEB och Swedbank redovisade sammanlagt 78,6 miljarder kronor i vinster under det första halvåret i år. Avkastningen på eget kapital låg på mellan 16,2 och 20,4 procent. Socialdemokraternas finanspolitiska talesperson Mikael Damberg ansåg det provocerande att bankerna gör stora vinster på bolånetagarnas bekostnad och finansminister Elisabeth Svantesson (M) utelöt "inte att det kan behövas fler politiska initiativ för att öka konkurrensen på den svenska bankmarknaden."¹ Ett annat synsätt är att bankerna levererat ett bra jobb som medför att utrymmet ökat för vinstutdelningar till ägarna och löner till de anställda. Redan 2014 låg lönerna inom den finansiella sektorn (banker, kreditinstitut och försäkring) högst av 19 huvudkategorier av branscher. Därefter har de stigit med 24,3 procent, att jämföra med 22,0 procent för samtliga näringsgrenar. Det är rimligt att effektiviseringarna kommer såväl ägare som de anställda till del.

Av de stora affärsbankerna minskade Nordea med 2 154 anställda, motsvarande 26,2 procent, mellan

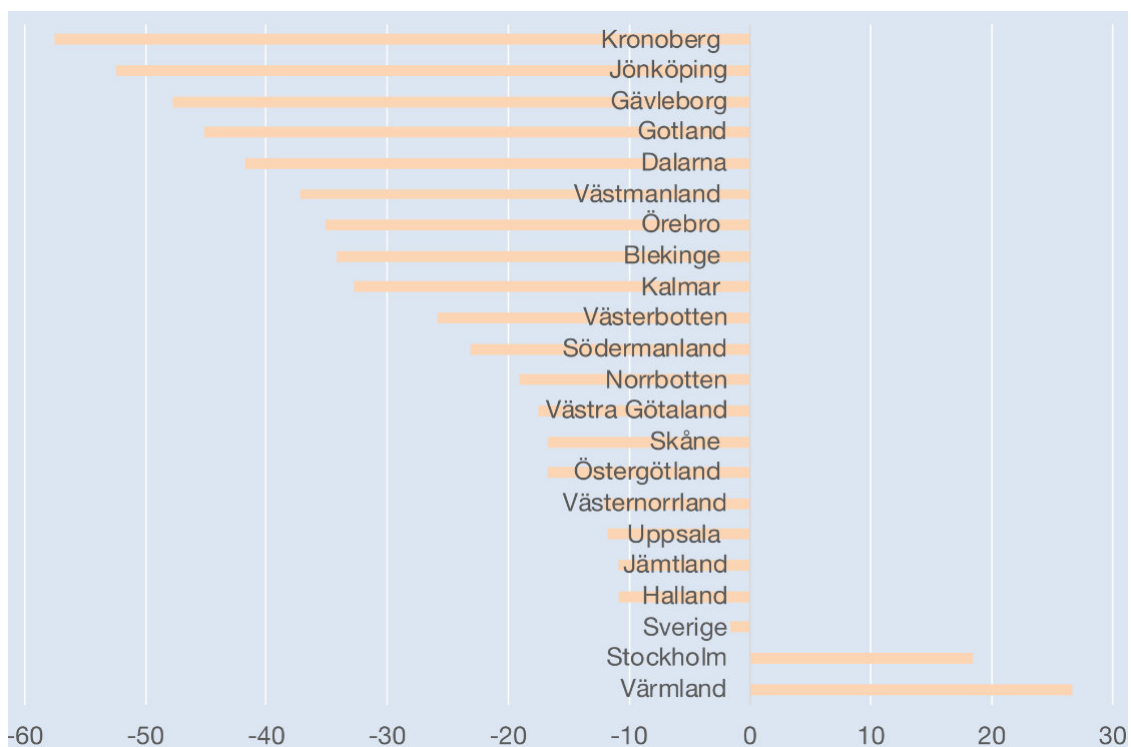
¹ SVT 230718.

Bransch	Månadslön 2022 (kr)	Tillväxt (%) 2014-2022
Kreditinstitut och försäkringsbolag m.m.	57200	24,3
Informations- och kommunikationsföretag	52000	26,5
Företag inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik	47800	22,6
El-, gas- och värmeverk	47100	19,8
Gruvor och mineralutvinningsindustri	44000	19,9
Fastighetsbolag och fastighetsförvaltare	42100	25,7
Civila myndigheter och försvaret	40800	22,5
Tillverkningsindustri	40200	18,6
Byggindustri	38700	22,5
Vattenverk;reningsverk o.d., avfallsanläggningar	38000	21,4
Handel;serviceverkstäder för motorfordon och motorcyklar	36700	16,9
Andra serviceföretag	35700	21,0
Utbildningsväsendet	35600	24,9
Enheter för vård och omsorg, socialtjänst	35000	21,5
Enheter för kultur, nöje och fritid	34400	22,9
Transport- och magasineringföretag	34100	17,6
Uthyrning, fastighetsservice, resetjänster, stödtjänster	32700	20,2
Företag inom jordbruk, skogsbruk och fiske	30600	19,1
Hotell och restauranger	27900	19,2
Samtliga näringsgrenar	38300	22,0

Genomsnittlig månadslön per bransch. Källa: SCB

2008 och 2022. Handelsbanken minskade med 670 anställda, motsvarande 9,3 procent. SEB ökade med 231 anställda, motsvarande 3,2 procent, och Swedbank med 903 anställda, motsvarande 10,4 procent. En förklaring till denna ökning kan vara att en del fristående sparbanker blivit en del av Swedbank. Antalet fristående sparbanker minskade från 53 till 44 under perioden och antalet anställda med 776, motsvarande minus 28,8 procent. Däremot ökade antalet anställda enligt Bankföreningen i gruppen övriga banker kraftigt, från 5 569 till 9 910 anställda, med 78 procent. Inom denna grupp återfinns bland annat SBAB, Länsförsäkringar Bank, Landshypotek Bank, Nordnet Bank, Avanza Bank, Collector Bank, Ikano Bank och Resurs Bank.

Att sektorn har ett högt förädlingsvärde per anställd och höga löner gör det intressant att se på den geografiska utvecklingen. En minskning av anställda kan möjligen vara positivt för regioner med arbetskraftsbrist, medan det för andra regioner kan dra ned den ekonomiska aktiviteten och leda till utflyttning av arbetskraft. De enda län som ökade var Värmland och Stockholms, med 26,6 respektive 18,4 procent. Stora minskningar av anställda skedde i Småland där Jönköping och Kronobergs län mer än halverades. I Blekinge och mellansvenska Gävleborg, Dalarna, Västmanland och Örebro län skedde kraftiga neddragningar på 35-48 procent. ■

Förändring av bankanställda per län 2008-2021 (%). Källa: SCB. Fotnot: För Stockholms län har en justering skett med 2 000 anställda p.g.a. en förmodad SNI-omklassificering mellan 2020 och 2021. Exklusive denna justering skulle antalet bankanställda i Stockholms stad ha ökat med osannolika 20,6 procent på ett år 2020-2021.

Sveriges finanscentrum

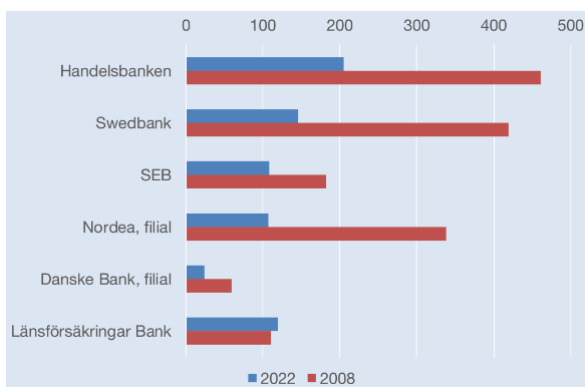
Koncentrationen tilltar

Sveriges finanscentrum i Stockholm har märkbart stärkt sin ställning. Det illustreras av att Solna och Sundbyberg är näst största respektive tredje största bankkommun i Sverige efter Stockholms kommun, men före Göteborg och Malmö. Andelen av Sveriges bankanställda i de tre kommunerna ökade från 45,4 procent 2008 till 55,3 procent 2020. Siffror för 2021 visar på ytterligare ökning till 59,3 procent, men den extrema ökningen beror i huvudsak på att ett eller flera företag förefaller ha omklassificerat branschtillhörighet enligt SNI (standarden för svensk näringsgrensindelning). Det förklarar 2 000 av ökningen på 3 300 bankanställda i Stockholms stad mellan 2020 och 2021. Det behöver inte innebära att det är fel. Kodningen kan lika väl ha varit missvisande förut.

Den nya statistiken innebär att Stockholms län hade 61,5 procent av samtliga bankanställda i Sverige 2021. Det kan jämföras med att länet hade 25,6 procent av Sveriges sysselsatta i samtliga branscher samma år.

Den här utvecklingen skiljer sig från försäkringsbranschen (se rapporten Försäkringsbranschen i Skåne, 2023) där koncentrationen till Stockholm tvärtom minskade med 3,5 procentenheter till 36,1 procent under samma period och Skåne hade den starkaste utvecklingen i landet. Det finns flera förklaringar till varför koncentrationen till Stockholm ökat inom banksektorn:

- Kostnadskrävande bankkontor har lagts ned på bred front runt om i landet och personalen samlats på färre, men större kontor i främst Stockholm, Solna och Sundbyberg. Det är en följd av att digitaliseringen har förbättrat tillgängligheten hos bankerna dygnet alla timmar och flyttat kunderna från bankkontoren till hemmen eller arbetsplatserna.

Kontor per bank 2008 och 2022. Källa: Bankföreningen

Mer än hälften av alla bankkontor i Sverige har lagts ned sedan 2008, 1 025 kontor. Kvar 2022 fanns 962 kontor. Swedbank och Nordea lade tidigt ned kontor i stor omfattning. Handelsbanken dröjde längre, men har följt efter under senare år. SEB hade inte lika många kontor tidigare och har lagt ned färre, medan Länsförsäkringar Bank har legat ganska konstant.

- Ökade skalfördelar av att samla personal. Kunskap överförs kostnadseffektivt när personalen sitter tillsammans i större kontor med samlad kompetens och fler specialistfunktioner så att fler transaktioner och större affärsvolymmer kan administreras i automatiserade IT-system med låg marginalkostnad. Specialistfunktioner inom kapitalförvaltning kan slå ut på ett stort antal kunder.
- De nordiska bankkoncernerna har en nordisk bas, ofta kompletterad med verksamhet på ytterligare någon marknad, där en koncentration skett till huvudstäderna där storkunderna finns. Om det tidigare fanns ganska väl bemannade regionala kontor i västra, norra och södra Sverige så finns dessa regionala kontor numera som "länderkontor" medan de svenska regionala kontoren reducerats i betydelse, inte minst mot företagskunderna.
- De regulatoriska myndighetskraven och betydelsen av goda myndighetskontakter har ökat. Det har alltid varit viktigt att ha goda relationer med Riksbanken, Finansinspektionen, Finansdepartementet och Riksgälden, men de ökade kraven på finansinstituten att motverka penningtvätt och kriminella aktörers åtkomst till finansmarknaden har gjort det än viktigare att befinna sig nära myndigheterna. Förseelser kan innebära böter och i värsta fall att

bankkrotron hotas. Det ökar kraven på kompetenta medarbetare som skolas i riskkontroll och uppdateras och certifieras på nya lagar och regler såsom Doradirektivet, AML (Anti Money Laundry), EU:s disclosure-förordning som kompletterar de befintliga regelverken MiFID II och IDD, FN:s principer för ansvarsfull bankverksamhet PRB, TCFD (Task Force on Climate related Financial Disclosures), Basel III och EU:s gröna taxonomi. Dessa medarbetare är svårare att rekrytera utanför Stockholm samt i viss mån Göteborg och Malmö där det finns många universitetsstuderande, vissa specialistfunktioner hos bankerna och hemvändare som

skolats i Stockholm.

De ökade kraven har gjort det relativt dyrare för småbanker än de stora bankkoncernerna att verka och har drivit på utslagning, förvärv och samgåenden. Samtidigt har IT-teknologin möjliggjort för bankerna att samla kompetensen och uppnå skalfördelar i större enheter i Stockholm, men också sänkt inträdesbarriären för att verka på marknaden och bidragit till fler nya nischbanker att växa fram - om än på andra ställen än sparbankerna verkade - inom in- och utlåning, betalningar och andra finansiella tjänster så att konkurrensen inom många banktjänster till och med har ökat. ■

SBAB:s satsning ligger bakom

Karlstad växte snabbast i Sverige

Solen lyser över Karlstad. Mellan 2008 och 2021 växte antalet bankanställda i Karlstad med 119,4 procent, från 278 till 610 anställda. Det gör Karlstad till Sveriges snabbast växande bankstad före Helsingborg, finanscentrat Stockholm-Solna-Sundbyberg och Sundsvall.

Huvudskälet till den värmländska residens- och universitetsstadens snabba tillväxt är SBAB:s satsningar som började med ett kundcenter 1992. I en strävan att vässa IT-organisationen och bli bättre digitalt togs ett beslut 2017 om att skapa ett utvecklingsteam i Karlstad, bland annat baserat på närheten till verksamheten. SBAB hade då 300 anställda i staden.

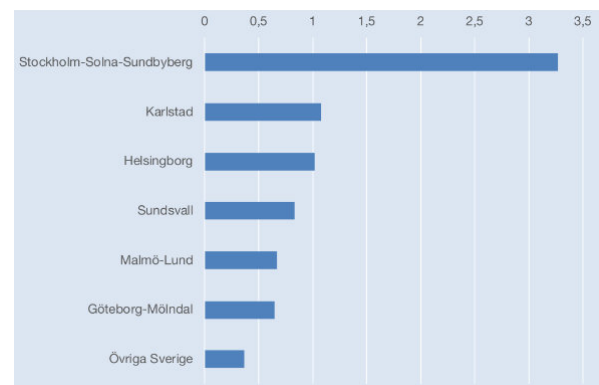
Idag har banken 444 tillsvidareanställda i Karlstad och 50-60 personer i en så kallad resurspool med icke-tillsvidareanställda, uppger presschefen Catharina Henriksson. Av de tillsvidareanställda arbetar 315 inom handläggning av bolån och kundcenter, 30 på Tech (IT) och övriga i blandade roller. Banken har något fler anställda i Karlstad än i Stockholm. Mindre kontor finns även i Malmö och Göteborg.

Störst andel bankanställda efter Stockholm

SBAB:s tillväxt i Karlstad har bidragit till att 1,08 procent av de sysselsatta i Karlstad arbetade inom affärs- och sparbankerna 2021. Det är högst andel i landet efter Stockholm-Solna-Sundbyberg där hela 3,27 procent arbetade inom bank.

Karlstads andel bankanställda ligger strax över Helsingborgs på 1,02 procent. Sedan är det ett hopp ner till Sundsvall vars andel låg på 0,86 procent. I de två andra storstäderna Malmö-Lund och Göteborg-Mölndal arbetade 0,67 respektive 0,65 procent inom bank. För övriga Sverige låg andelen på 0,37 procent, cirka en tredjedel mot i Karlstad.

Affärs- och sparbankeerna utgör endast en del av alla finansanställda. Inkluderas försäkringsbranschen och övriga företag och myndigheter arbetade 1,48 procent av de sysselsatta i Karlstad inom finanssektorn och 6,91 procent i finanshuvudstaden Stockholm-Solna-Sundbyberg. ■

Bankanställda (andel av sysselsatta 2021, %)

Antalet bankanställda ökade med 36 procent i Helsingborg 2008-2021, att jämföra med minus 2 procent i riket

1977 etablerades Resurs Bank och 2013 tillkom Länsförsäkringar Bank Helsingborg växte näst snabbast

Mellan 2008 och 2021 växte antalet bankanställda i Helsingborg från 576 till 783 anställda, en ökning med 35,9 procent. Det gör Helsingborg till Sveriges näst snabbast växande bankstad efter Karlstad.

Det är dock inte någon av de fyra stora affärsbankerna eller någon sparbank som ligger bakom Helsingborgs ökning, utan Resurs Bank och Länsförsäkringar Bank. Resurs har haft sitt huvudkontor i Helsingborg sedan starten 1977 och har cirka 425 heltidsanställda i staden, 83 procent av de 515 anställda som arbetar i bankens svenska verksamhet som omfattar betallösningar och privatlån inom konsumentkreditmarknaden. Därutöver finns närmare 185 anställda på de övriga nordiska marknaderna i Danmark, Finland och Norge. Enligt Måns Renntun, kommunikations- och marknadschef, är Helsingborg en innovationsdriven stad i ständig utveckling vars geografiska position ger Resurs goda förutsättningar för verksamheten. På huvudkontoret finns den största delen av den operativa verksamheten inklusive centraliserade funktioner inom HR, ekonomi, juridik, riskhantering, marknadsföring och IT.

Enligt Renntun beslutade Resurs hösten 2021 att investera i Nordens första helt molnbaserade bankplattform som beräknas vara färdig och implementerad 2024. Med den nya molnbaserade bankplattformen skapas möjligheter för snabba, enkla och säkra kundupplevelser, skalbar och effektiv verksamhet, personligt anpassade självser-

vicetjänster i realtid och integration gentemot innovativa, framtida fintechlösningar. Rekrytering av kvalificerade IT-medarbetare har därför hög prioritet i banken, bredvid kundservice. Resurs Bank öppnade ett IT-kontor i Malmö 2017 för att lättare kunna rekrytera även i Malmö och Köpenhamn, ett kontor som idag har 70 anställda.

Resurs hade intäkter på 3,2 miljarder kronor 2022, kostnader på 1,4 och gjorde 0,8 miljarder kronor i vinst efter kreditförluster, nedskrivningar och skatt. Lånestocken låg på 37 miljarder kronor. Koncernchef Nils Carlsson har nyligen lämnat bolaget och som tillförordnad koncernchef i Resurs Holding och

Magnus Fredin, tillträdande VD Resurs Bank

VD i Resurs Bank har nuvarande CFO Sofie Tarring Lindell tillträtt från och med den 1 augusti 2023 fram tills Magnus Fredin under hösten tar över. Fredin sitter i styrelsen för Resurs och kommer närmast från en tjänst som Head of Direct Markets på Volvo Cars. Han har tidigare varit VD för e-handelsbolagen Babyshop och CDON samt ansvarig för försäljning på Klarna.

Länsförsäkringar Bank öppnade center 2013

Den andra banken som valt att växa i Helsingborg är Länsförsäkringar Bank med huvudkontor i Stockholm och som 2013 valde att samla sin bankadministration i Helsingborg. Att valet föll på Helsingborg hänger samman med att Länsförsäkringar Skåne var det största bolaget i Länsförsäkringsgruppen med störst bankverksamhet av alla länsbolag och att det fanns lediga lokaler i dåvarande Länsförsäkringar Skånes huvudkontor. Flera av

cheferna i den nystartade administrationen rekryterades från Länsförsäkringar Skåne. Enligt Ingemar Helgesson, chef för kund, marknad och kommunikation hos Länsförsäkringar Skåne, förelåg ingen koppling till det bankadministrativa bolaget Cerdo som sparbankerna drev i lokalerna på Tretorn bakom lokaliseringsbeslutet. Sedan dess har verksamheten vuxit till cirka 155 anställda som hanterar bankadministration och backoffice för samtliga länsförsäkringsbolag i hela landet i just Tretorns gamla lokaler.

Länsförsäkringar Bank har sedan grundandet 1996 utvecklats till Sveriges femte största retailbank med en affärsvolym på 820 miljarder kronor 2022, ett rörelseresultat på 2,1 miljarder kronor och totalt 638 anställda i Sverige. Länsförsäkringar Bank äger dotterbolagen Länsförsäkringar Hypotek, Länsförsäkringar Fondförvaltning och Wasa Kredit. ■

Orter med utflyttning drabbas, men tillväxtorterna kan gynnas

Nedskärningar i Skåne och Sydsverige

Som tidigare framgått är banksektorn lönsam, har höga förädlingsvärden och högst löner av de 19 huvudkategorier av branscher SCB mäter. Det finns skäl för övriga Sverige att vara avundsjukt på Stockholm-Solna-Sundbyberg med 59 procent av de bankanställda, en andel som har ökat successivt.

Nästan på alla andra håll i Sverige har bankkontoren och de anställda blivit färre. Det kan te sig dystert, men måste sättas i ett sammanhang. Att näringslivet rationaliserar är i grunden positivt. Produktivitetsökningarna ger utrymme för vinst- och löneökningar och frigör arbetskraften för andra samhällsrelaterade uppgifter. Denna förmåga till utveckling och omställning är i själva verket en av faktorerna bakom Sveriges tillväxtresa till ett av världens rikaste och mest välmående länder.

Förändringarna har dock olika följder för olika regioner. I svagare orter och regioner med begränsat behov av arbetskraft blir följden ofta att arbetskraften lämnar och söker sig vidare till tillväxtregioner med arbetskraftsbehov. En del orter drabbas därför av en nedåtgående spiral, medan andra hamnar i en uppåtgående. De senare kan dra nytta av att bankerna rationaliserar - att de blir färre anställda - dels då humankapitalet frigörs internt i den egna regionen, men också genom ett tillskott

utifrån med inflyttare från andra regioner som ökar rekryteringsbasen och spär på tillväxten.

De omfattande nedskärningarna inom banksektorn i södra Sverige 2008-2021 skiljer sig dels storleksmässigt åt per län, slår dels olika då arbetsmarknaderna skiljer sig åt. Halland och Skåne har klarat sig lite bättre med en nedgång i antalet anställda med 10,8 respektive 16,7 procent. Det är visserligen sämre än minskningen i Sverige på 1,6 procent, men bättre än Sverige utanför Stockholms län som minskade med 21,4 procent. Kalmar län och Blekinge minskade med 32,8 respektive 34,2 procent, Gotland med 45,2, medan Jönköpings län och Kronoberg kunde notera ras med nedgångar på 52,4 respektive 57,5 procent.

För en stor arbetsmarknadsregion som Skåne är

	2008	2021	Förändring %
Halland	1005	896	-10,8
Skåne	4465	3719	-16,7
Kalmar län	638	429	-32,8
Blekinge	366	241	-34,2
Gotland	135	74	-45,2
Jönköpings län	775	369	-52,4
Kronoberg	636	270	-57,5

Bankanställda per län 2008-2021. Källa: SCB

750 färre bankanställda över en trettonårsperiod inga problem. Kan den frigjorda arbetskraften finna ny sysselsättning med högre inkomst kan rationaliseringarna rent utav vara positiva. Däremot kan det vara mer negativt att vissa av de specialistfunktioner som tidigare fanns i Malmö rationaliserats bort eller koncentrerats till Stockholm.

Nedskärningarna av bankanställda kan perspektiveras genom en titt på inrikes flyttning mellan invånarna i de sydsvenska länen. Län med överskott fylls på med arbetskraft, medan län med underskott kan förmodas ha svagare arbetsmarknader eller andra brister i attraktionskraften som gör att många väljer att flytta till andra län när de byter jobb. Av statistiken att döma så kan bankernas ned-

Skåne	15990
Halland	2078
Gotland	-452
Blekinge	-3707
Kronoberg	-4106
Jönköping	-4816
Kalmar	-4987

Inrikes flyttning mellan de sydsvenska länen 2008-2021 (antal invånare). Källa: SCB

dragningar förmodas slå mot Gotland, Blekinge, Kronoberg, Jönköping och Kalmar som har flyttningsunderskott, medan det även finns positiva effekter för Halland och Skåne som har överskott i inrikes flyttning inom Sydsverige. ■

Bankerna i Skåne

Fem kommuner dominerar

Det fanns fem skånska kommuner med över 100 bankanställda 2021: Malmö, Helsingborg, Lund, Kristianstad och Ystad. Malmö är störst, men avståndet till Helsingborg har minskat sedan 2008. Handelsbanken, Swedbank, SEB och Nordea har sina största skånska kontor i Malmö där dessutom Ikanobanken har sitt huvudkontor. Kontorsneddragningarna har, i kombination med att vissa specialistfunktioner har centraliserats till Stockholm, påverkat negativt. Exklusive Icano Banks etablering skulle antalet bankanställda ha varit 21,6 procent färre i Malmö än 2008. Men nu växer Handelsbanken, SEB och Resurs Bank i staden. Siffrorna för 2022-2023 kan peka uppåt.

Helsingborg har som tidigare påpekats utvecklats väl tack vare Resurs Bank och Länsförsäkringar Bank. Faktum är att Helsingborg har fler bankanställda än samtliga 28 skånska kommuner med färre än 100 bankanställda. Dessa kommuner har drabbats lika hårt av kontorsnedläggningar som Jönköping och Kronobergs län och har idag 52,7 procent färre bankanställda än 2008.

Lund och Kristianstad är hemvist för Sparbanken Skåne och var jämnstora med 271 respektive 255 bankanställda 2021. Utöver Lunds minskning av bankanställda med 38,1 procent flyttade Icano Bank (då klassificerat som serviceföretag till finansverksamhet) till Hyllie 2015. Kristianstad har haft en förhållandevis stabil utveckling.

Ystad utgör, med 149 bankanställda 2021, den femte bankkommunen med över 100 anställda.

	2008	2021	Förändring %
Helsingborg	576	783	+35,9
Malmö	1534	1564	+2,0
Ystad	152	149	-2,0
Kristianstad	292	255	-12,7
Lund	438	271	-38,1
28 övriga kommuner	1473	697	-52,7

Bankanställda i skånska kommuner 2008-2021. Källa: SCB

Huvudförklaringen till att Ystad har fler bankanställda än större kommuner som Hässleholm (94 anställda), Landskrona (32 anställda), Trelleborg (46 anställda) och Ängelholm (61 anställda), är att Sparbanken Syd har sitt huvudkontor i staden med 90 anställda i kommunen: ledning, HR, marknad, risk & compliance, IT, kreditavdelning, kundcenter samt privat- och företagsrådgivning. Antalet bankanställda i Ystad har förändrats endast marginellt sedan 2008. ■

Sparbanken Syds huvudkontor i Ystad

Bankerna i Skåne

Handelsbanken är störst och växer

Anders Fagerdahl, biträdande chef för Handelsbankens svenska kontorsrörelse

Handelsbankens kontor på Södergatan 10 i Malmö

Handelsbanken är med närmare 800 anställda Skånes största bank mätt i antalet anställda. Det har sin historiska förklaring i att banken 1990 förvärvade Skånska Banken med cirka 800 anställda, konverterade de 76 kontoren i Skåne och övriga Sverige och datasystemen samt har en decentraliserad organisation med starka lokalkontor som stötts av centrala enheter.

Enligt Anders Fagerdahl, biträdande chef för den svenska kontorsrörelsen, är Malmökontoret störst i Sverige inom banken efter Stockholm och har växt med omkring 150 personer under de senaste åren. Det är i synnerhet IT-avdelningen, sprungen ur Skånska Banken, med cirka 250 anställda som har växt. Den utvecklar bland annat betalningar och mobilappen.

I Malmö finns även bland annat avdelningarna Private Banking, Trading och Financial Crime Prevention. Den sistnämnda har cirka 100 anställda och arbetar tillsammans med en enhet i Stockholm med bekämpning av finansiell kriminalitet på alla bankens hemmamarknader i Sverige, Norge, Nederländerna och Storbritannien. "Malmö universitets utbildning i kriminologi kommer att utgöra en god rekryteringsbas", uppger Fagerdahl. Därutöver finns kundsupporten och cirka 250 anställda på 25 kontor i Skåne. Banken äger sin anrika fastighet på Södergatan-Kalendegatan, ritad av arkitekt Gustaf Wickman och uppförd runt 1904 för Sydsvenska Kreditaktiebolaget, sedermera Skånska Banken.

Handelsbanken hade ultimo juni 4 060 anställda i Sverige, varav Skåne svarade för en knapp femtedel.

Sparbanken Skåne är Sveriges största sparbank

Sommaren 2014 gick de tre skånska sparbankerna Sparbanken 1826, Sparbanken Öresund och Färs & Frosta Sparbank ihop och bildade Sparbanken Skåne, landet största sparbank. Banken har idag 22 kontor i 15 kommuner, en affärsvolym på 242 miljarder kronor 2022 och gjorde en vinst före skatt på 1,1 miljarder kronor. Antalet anställda uppgick till 507 ultimo juni 2023. Av dessa arbetar 150 i Lund där ledningskontoret med 88 anställda finns (ledningsfunktioner, vissa affärsfunktioner och delar av det digitala kundcentret) samt kontor på Ideon och Kyrkogatan. I Kristianstad sitter cirka 190 personer i tre bankkontor där citykontoret även är administrativt centrum med olika affärsstödjande funktioner inklusive delar av kundcenter.

Noterbart är att Sparbanken Skåne inte har några anställda i Malmö eller i kommunerna längs Öresundskusten med undantag av Kävlinge, utan finns geografiskt från Osby i norr, till Ystad i söder och Kävlinge i väster i en triangelliknande utbredning. Det beror på att Swedbank tog över delar av Sparbanken Öresunds kontorsnät, medan Sparbanken Skåne tog över andra delar i samband med bildandet av Sparbanken Skåne. De två bankerna har ett långvarigt samarbete. Swedbank förser banken med produktutbud och IT-system och äger 22 procent av Sparbanken Skåne, medan resterande 78 procent ägs av de tre lokala sparbanksstiftelserna med 26 procent vardera.

Banken har en mission om att bidra till den lokala samhällsutvecklingen i Skåne.

Ikano Bank är Malmös näst största bank

Ikano Bank flyttade huvudkontoret från Lund till Hyllie i Malmö 2015. Under första halvåret 2016 etablerades ett nordiskt kundcenter i Hyllie som berörde 230 medarbetare inom kundservice i Älmhult och Sundbyberg i Sverige, Asker i Norge samt Glostrup i Danmark, vilka alla erbjöds jobb i Hyllie. Under 2017-2018 outsourcades cirka 100 anställda och IT-plattformen till IT-partnern Capgemini. Ingka-koncernen blev i juni 2021 delägare till 49 procent av Ikano Bank genom en riktad emission av nya aktier. Samtidigt fördjupades samarbetet med IKEA Retail. Ikano Bank är för närvarande inne i en stor omställning med målet att erbjuda mer relevanta, digitala lösningar och finansiella tjänster baserad på ny teknologi till konsumenter och företag på de åtta marknader där banken finns. Bland annat har en ny molnbaserad bankplattform tagits fram.

Ikanos huvudkontor i Hyllie

Ikano Bank hade 1061 anställda i koncernen 2022 i sju länder, varav 536 i Sverige. Av dessa arbetade 487 i Malmö, vilket gör den till stadens näst största bank mätt i antalet anställda efter Handelsbanken - även om den inte är en fullsortimentbank utan en nischbank med in- och utlåning och kreditkort för privatkunder, finansiella tjänster som leasing, hyresavtal och factoring för företag och säljstödande tjänster i samarbete med partners. Banken hade 335 anställda i Lund 2014 före flytten till Malmö.

Swedbank är stora i västra Skåne

Swedbank förvärvade Sparbanken Öresund 2014 för 3 miljarder kronor, sålde åtta av kontoren till den nybildade Sparbanken Skåne för 1,8 miljarder och köpte ett kontor i Lomma, från samma bank. Nettoinvesteringen för Swedbank hamnade efter försäljningar och köp av kontor på cirka 1,65 miljarder kronor och innebär att banken markant stärkte sin ställning i Skåne.

“Sedan årsskiftet 2021/2022 är kontorsrörelsen i Skåne organiserad i de två områdena Malmö med cirka 150 och nordvästra Skåne med 195 medarbetare. Därutöver finns ett centralkontor i Malmö omfattande cirka 45 medarbetare med olika specialfunktioner och storföretagsverksamheten”, uppger Peter Nordblad, försäljningschef Swedbank Sverige. Det gör att Swedbank har totalt cirka 390 anställda i Skåne.

I verksamhetsområde Malmö finns åtta kontor för såväl företags- som privatkunder i Malmö, Trelleborg, Svedala, Vellinge, Lomma, varav fyra i Malmö, medan det i nordvästra Skåne finns åtta kontor i Landskrona, Helsingborg, Åstorp, Klippan, Örkelljunga, Höganäs, Ängelholm och Båstad, varav fyra med fullservice inom privat och företagsaffären. Sedan förvärvet av Sparbanken Öresund har antalet kontor minskat med 11.

Swedbanks kontor på Gustav Adolfs torg, Malmö

Sparbanken Syd erbjuder fullservice via partners

Sparbanken Syd, grundad 1827, skiljer sig från övriga banker genom att vara en helt självständig sparbank, Sveriges enda kvarvarande. Med fyra år kvar tills 200-årsjubileumet har banken runt 150 anställda, flest på huvudkontoret i Ystad, men även på kontoren i Simrishamn, Tomelilla, Kivik, Borrby, Malmö, Lomma och Kristianstad.

Banken arbetar via partners för att erbjuda privat- och företagskunder ett fullserviceerbjudande. Bl.a. är danska SDC IT-leverantör och har Sparbanken Syd tillsammans med Ikanobanken, ICA Banken, Ålandsbanken och Söderberg & Partners gått in som delägare i fintech- och hypoteksbolaget Borgo för att skapa en ny stor aktör på den svenska bolånemarknaden med följd att bolånestocken flyttats dit.

Sparbanken Syds rörelseintäkter uppgick till 352 miljoner kronor 2022 och rörelseresultatet till 60 miljoner kronor, detta på en affärsvolym på totalt 38,7 miljarder kronor.

SEB flyttar från renässanspalatset uppfört 1876-1979 (ovan). Veine Svensson, distriktschef Syd (till höger) lovar fortsatt tillväxt i Malmö

SEB växer inom distansrådgivning

SEB:s distriktschef i Malmö Veine Svensson är optimistisk. I oktober 2021 meddelade banken att den startar en enhet för telefonbanken i Malmö, bredvid de tidigare enheterna i Göteborg och Sundsvall. Det var startskottet på en expansion i staden. De senaste fem åren har SEB ungefär fördubblat sin personalstyrka i Malmö från 150 till 300 anställda, uppger han. Planerna är att växa ytterligare, främst inom olika typer av distansrådgivning och stöd-tjänster. Det är en anledning till att banken flyttar ur de befintliga lokalerna på Östergatan 39, uppfört 1876-1879 för dåvarande Skånes Enskilda Bank, till Canvashuset på Gibraltargatan 7 invid Malmö Live hösten 2024. Där kommer det att finnas plats för cirka 375 fulltidsanställda.

Enligt Svensson är det en anpassning till kundbeteendet där kunderna utnyttjar internet, telefonbanken och bankappen i mobilen och gör sina affärer när helst på dygnet de önskar, men då och då vill ha kvalificerad rådgivning: ”När jag klev in i banken för 30 år sedan hade vi 50 kontor och 1000 anställda i Skåne. Idag har vi 375 anställda på 12 kontor, men vi har aldrig gjort så mycket affärer, haft så många kunder och varit så tillgängliga”, sade Veine Svensson på konferensen Skånes ekonomi arrangerad av Intelligence Watch.

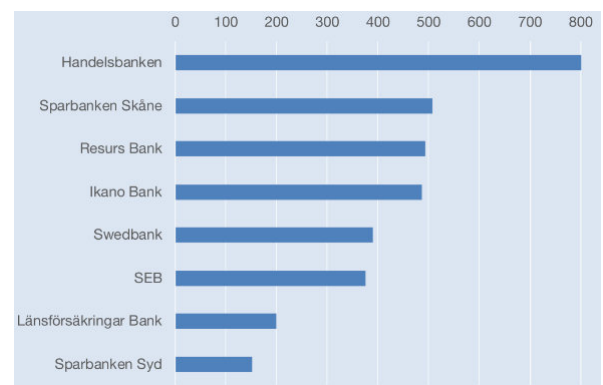
Bakom siffrorna döljer sig en ännu större dramatik. När den långa perioden med kontorsnedläggningar och minskning av anställda kulminerade runt 2018 var SEB nere på cirka 225 anställda i hela Skåne.

Därefter har bankkoncernen valt ut Malmö som en stad den vill växa i då det finns flera universitet i ett stort regionalt upptagningsområde, gott om studen-

ter, men också en mångfald av personer med utländsk bakgrund som speglar samhället och en ung befolkning med hälften under 35 år, motiverar Svensson. Han påpekar att försäkringsbranschen växer i Malmö av samma skäl, men ligger några år före bankerna. SEB flyttar även i Göteborg, från Nordstan till Kaj 16 på Lilla Bommen 2027 med plats för 850 medarbetare. ■

Nordea: Missvisande med lokal statistik

Nordea har dragit ned kraftigt på verksamheten i Skåne, men vill inte uppge hur mycket. Banken har via Hugo Laigar, Senior Communicator, svarat (221013) att ”statistik över lokalt anställda blir missvisande och snabbt inaktuellt och är generellt inte något som delas externt. För koncernen är det enligt senaste årsredovisningen ungefär 26 000 och i Sverige runt 6000”. I övrigt bör alla banker med större verksamhet i Skåne vara med i sammanställningen.

Anställda i Skånes största banker (antal anställda i Skåne). Källa: Bankerna och årsredovisningar.

Bankmöjligheter utanför Stockholm?

Statistiken talar sitt tydliga språk. När affärs- och sparbankerna effektiviserade sina verksamheter 2008-2021 ökade antalet anställda i Stockholms län med 18,4 procent samtidigt som det minskade med 21,4 procent utanför länet. Kontorsnedläggningarna har gjort bankkontor nästan lika sällsynta som poliskontoren - en myndighet som centraliserades 2015. Om polisreformen är kraftigt kritiserad från många håll så finns det, i huvudsak, förståelse för att bankerna rationaliserar. För vem vill gå till ett bankkontor när det är så mycket enklare att utföra transaktionen själv? Varför skulle bankerna avstå från att utnyttja IT till att frigöra arbetskraftsresurser?

Ändå går det inte att låta bli att ställa frågan varför de andra storstadsregionerna lyckats så dåligt i en tid då det är IT som gäller, kompetens som är utspridd till alla storstäder i varierande omfattning. I Skåne minskade de bankanställda med 16,7 procent och i Västra Götaland med 17,5 procent. I Göteborg var minskningen 11,1 procent. I Malmö ökade visserligen de bankanställda med 2,0 procent, men enbart tack vare att Ikano Bank flyttade huvudkontoret från Lund. Exkluderas detta tillskott minskade de bankanställda med cirka 21,5 procent, det vill säga lika mycket som i landet utanför Stockholm. Blickar vi framåt ser det annorlunda ut och tre banker säger sig nu växa i Malmö. Vi vet inte heller var bankerna rationaliserar nästa gång. Det kan ske på kontoren, men också i den centrala administrationen. Det finns några nischer där möjligheterna att växa i övriga landet är ganska goda.

När bank och IT växer samman

I USA och Kina har IT-jättarna, långt bortom finanskvarteren, gett sig in i finans- och fordonsindustrin då finans- och fordonsindustrierna blir allt mer IT-drivna. I Sverige vässar betalningsleverantörer som Klarna med huvudkontor i Stockholm, Ikano Bank i Malmö och Resurs Bank i Helsingborg sina tjänster och på utlåningssidan har flera aktörer gått in som partners i Borgo Hypotek i Stockholm. Samtidigt som marknaden utvecklas är kunnigt IT-folk en bristvara. De stora företagen mår ibland bra av att utmana den egna organisationen och tänka nytt.

När telekomföretaget Ericsson med bas i Stockholm etablerade en avdelning med 17 personer för forskning och utveckling av mobiltelefoner i Lund 1983 var det initialt ett litet beslut som fick stora följder. Några år senare utvecklades Bluetooth och rekordåret 2007 sålde företaget SonyEricsson - ett joint-venture skapat 2001 - 103 miljoner mobiltelefoner för motsvarande 120 miljarder kronor och gjorde en vinst på 15 miljarder kronor.

Mobilkunnandet lever kvar i Malmö-Lundstaden och är en anledning till att Handelsbanken valt att låta sin IT-avdelning i Malmö växa till 250 anställda. Mobilappen har blivit en central del i mötet med kunden. 2017 öppnade Resurs Bank en IT-avdelning och 2018-2019 försäkringsbolaget Trygg-Hansa ett IT-center i Malmö vid sitt stora kundcenter. Längre norrut startade SBAB en IT-avdelning i Karlstad, även det vid sitt stora kundcenter. Nyligen har Länsförsäkringar AB öppnat en IT-avdelning i Sundsvall för 15-20 anställda som samlokaliseras med Länsförsäkringar Västernorrlands bank, pension, försäkring och fastighetsförmedling i ett nyöppnat kontor. Det är möjligt att fler IT-avdelningar kommer att etableras i städer där det finns IT-kompetens och redan etablerad verksamhet.

Financial Crime Prevention

Arbetet mot den organiserade brottsligheten och penningtvätt är en huvuduppgift för bankerna som kräver intern expertis och externa samarbeten och lösningar. Handelsbankens bekämpning av finansiell kriminalitet har enheter i Malmö och Stockholm. Kriminologer på landets universitet kan bidra både med forskning och vara attraktiva vid rekryteringar. Grafdataföretaget Neo4j i Malmö, med huvudkontor i San Mateo i Silicon Valley sedan 2011, har en teknologi som används av finansföretag världen över för att avslöja invecklade kriminella nätverk som ligger bakom cyberattacker, bedrägerier och pengatvätt och den hjälpte journalisterna som kartlade skatteflyktingar i avslöjandet av de så kallade Panamapappren. Det finns potential för att etablera fler specialenheter på flera håll i landet.

Företag	Huvudort i Skåne (antal kontor/mötesplatser)	Koncernhuvud- kontor	Verksamhet utöver kundcenter (anställda)	Anställda i Skåne
Trygg-Hansa	Malmö (1)	Köpenhamn	IT	1100
Handelsbanken	Malmö (25)	Stockholm	IT (250), Trading, Financial Crime Prevention (100), Private Banking	800
Länsförsäkringar Skåne	Malmö (7)	Malmö	Ledning	550
Sparbanken Skåne	Lund, Kristianstad (22)	Lund	Ledning	507
Resurs Bank	Helsingborg (2)	Helsingborg	Ledning, IT	493
Ikano Bank	Malmö (1)	Malmö	Ledning, IT	487
Swedbank	Malmö (16)	Stockholm	Storföretag, specialistfunktioner	390
SEB	Malmö (12)	Stockholm	Distansrådgivning	375
Folksam	Malmö (1)	Stockholm		240
Länsförsäkringar Bank	Helsingborg (1/7)	Stockholm	Bankadministration	200
Sparbanken Syd	Ystad (8)	Ystad	Ledning, IT	152
Gjensidige	Malmö (1)	Oslo		108

Sammanställning över banker och försäkringsbolag i Skåne. Fotnot: Ledning skall ses i vid bemärkelse och inkluderar HR, juridik, marknadsföring etc.

Kundcenter, telefonbank och distansrådgivning

Det finns enheter inom en bank som med fördel förläggs till orter där lokalkostnaderna är lägre och det finns gott om arbetskraft, särskilt studenter och flerspråkig personal. Dit hör kundcenter, telefonbank och distansrådgivning. Att sådana enheter senare kan utvecklas till något mer visas av SBAB:s kundcenter i Karlstad och Trygg-Hansas i Malmö som båda kompletterades med IT-avdelningar.

Ägandet och huvudkontorens betydelse

Det går inte att komma ifrån att ägandet och huvudkontorets placering har stor betydelse för verksamhetens utveckling. Affärsbankernas tillväxt i Stockholm är ett exempel, Skåne ett annat. Bankerna med huvudkontor i Skåne, såsom Sparbanken Skåne, Ikano Bank och Resurs Bank, men också försäkringsbolaget Länsförsäkringar Skåne, har relativt stora verksamheter i Skåne med 400-550 anställda. Den mindre banken Sparbanken Syd har samtliga 152 anställda lokalt, men arbetar via partnerskap med externa aktörer.

Försäkringsbolagets Trygg-Hansas utveckling i Malmö mot idag 1 100 anställda antyder också att närheten till Köpenhamn kan ha betydelse. Det då dansk-norska företaget TrygVesta med huvudkontor i Ballerup utanför Köpenhamn lanserade sommaren 2006 varumärket Vesta Skadeförsäkring i Sverige genom att etablera ett kontor i Malmö med 39 anställda. 2009 förvärvades och konsoliderades Moderna Försäkringar och 2013-2014 centraliserades all kundtjänst och telemarketing i Sverige till Malmö, medan kontoret i Luleå stängdes.

Parallellt gjorde Trygg-Hansa, ägt av RSA Scandinavia med skandinaviskt huvudkontor i Köpenhamn, Malmö som sitt personalmässigt stör-

sta center under åren 2015-2019 genom att flytta telefonförsäljning, kundservice och support för företagsförsäkringar i Örebro och Växjö samt skadeavdelningen i Sundsvall och öppna ett IT-center i Malmö. Tryg har därefter förvärvat Trygg-Hansa som fusionerats med Moderna Försäkringar under varumärket Trygg-Hansa den 1 april 2022. Om detta var drivet av beslutsfattarna i Köpenhamn eller Stockholm är osagt, men faktum är att två danska försäkringsbolag (och norska Gjensidige) har skapat stora enheter i Malmö. Det är inte orimligt att de ser på Sverige med delvis andra ögon än vad svenskarna gör.

Fintech som framtida vägledning

Vid sidan av affärs- och sparbankerna finns en uppsjö av finansiella företag och fintechföretag som erbjuder finansiella produkter och tjänster som utvecklats med hjälp av ny digital teknik. I en analys utförd av Tillväxtverket (Svensk fintech, PM 2020:20) visades att 178 fintechföretag eller 65 procent av samtliga som etablerats i Sverige 2000-2018 var registrerade i Stockholms län, medan 33 företag eller 12 procent låg i Västra Götalands län och 24 företag eller 8,7 procent i Skåne län. Det råkar ligga nära länens andel av bankanställda i Sverige: 61,5 procent i Stockholm län, 10,3 procent i Västra Götaland och 8,0 procent i Skåne. Det är inte underligt. Många fintechbolag utvecklas som beställning åt den befintliga bank- och finanssektorn och av tidigare anställda inom denna som ser behoven och affärsmöjligheterna. Samtidigt som fintech ger möjligheter runt om i landet antyder studien att den stora majoriteten kommer att växa fram i Stockholm samt till mindre del i Västra Götaland och Skåne. ■

Om författaren

Anders Olshov är chef för och grundare av Intelligence Watch. Han är utbildad ekonom vid Handelshögskolan i Stockholm och har en post-graduate degree från Amsterdam School of International Relations. Han har arbetat som ekonomisk-politisk journalist vid bl.a. Dagens Industri och Finanstidningen. Han arbetade som makroekonom och ränte- och valutaanalytiker på Carnegie Investment Bank 1992-1994 och Nordea 1994-2002 samt som professorassistent i Finance vid European University Institute första halvåret 1998. Han grundade Öresundsinstitutet 2002 och var dess chef till 2014. År 2010 utsågs han till årets ekonom i Skåne av Ekonomiforum Skåne/EFL. Hans bok Øresundsregionen - Københavns utnyttjade möjlighet utgavs av Gyldendal förlag på svenska och danska 2013.

Kontaktuppgifter:

E-post: anders.olshov@intelligencewatch.org

Mobil: 073333 6660

**INTELLIGENCE
WATCH**

Medlemmar: Almi Företagspartner Skåne • Atrium Ljungberg • Byggföretagen • Catella • Cushman Wakefield • Dendera Holding • Granitor • Helsingborgs stad • HSB Malmö • Högskolan Kristianstad • ID Kommunikation • IKEA / Ingka Services • Lunds kommun • Malmö stad • Mazars • MKB • NCC • Peab • Region Skåne • Riksbyggen • Rosengård Fastighets AB • Skanska • Sparbanksstiftelsen Finn • Sundprojekt • Trianon

En rapport från oberoende Intelligence Watch:

www.intelligencewatch.org © Intelligence Watch

Intelligence Watch

Intelligence Watch är en allmännyttig, oberoende tankesmedja för hållbar utveckling med fokus på miljö, ekonomi och sociala frågor. Genom kvalificerad analys och forskning, framtidsspaning och opinionsbildning inom dessa områden och därtill hörande tvärvetenskapliga områden som stadsbyggnad, hälsa och kommunikation med mera bidrar tankesmedjan till ett bättre Sverige och en bättre värld. Intelligence Watch har sin bas i Skåne och drivs som ett offentligt-privat samarbete utan vinstintresse och med finansiering från företag, offentliga organisationer och akademi.

